SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 140. JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, JULY 26, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 26-го ЛИПНЯ 1988 Ч. 140. РІК. XCV.

ГАННУСЯ СВЕРСТЮК ПЕРЕЙШЛА ОПЕРАЦІЮ

Філядельфія. — Тут у п'ятницю, 22-го липня, дворічна Ганнуся Сверстюк перейшла операцію, метою якої було усунення з мозку тумора. Операцію, що тривала майже 12 годин, перевів д-р Луїс Шут, головний неврохірург Дитячої лікарні у Філядельфії. Пацієнтка, згідно з заявами шпитальних речників знаходиться у стабільному стані.

У понеділок, 25-го липня, лікарі мали проголосити висліди операції, прогнозу і дальший процес лікування.

Як уже інформовано, Ганнуся прибула до ЗСА зі своєю матір'ю Марією в неділю, 17-го липня ц.р., і завдяки старанням д-ра Петра Козіцького з Бетлегему, Па., Дитяча лікарня у Філядельфії і хірурги погодились допомогти безплатно маленькій українській пацієнтці з Києва, яка стала ще одною жертвою катастрофи в Чорнобилі. Ганнуся народилась 2-го травня 1986 року, тобто шість днів після нуклеарного вибуху в Чорнобилі.

Появилася серія карток мистців з України

Філядельфія. — Тут появилися і вже є у продажі серія карток у зв'язку з Тисячоліттям Християнства роботи мистців з України Володимира, Людмили і Соломії Лободів.

Володимир Лобода розпочав малювати у київській Академії мистецтва разом із Гуменюком і Макаренком, а відтак жив у Дніпропетровську. Перед восьми роками, вже з дружиною також маляркою, переїхали до Львова, щоб дати змогу своїй доченці навчатися в українській мові, що в Дніпропетровську не було можливим.

Тепер біля подружжя Лободів гуртується творча молодь Львова, на яку мають ці мистці вплив. Вони на модерному мистецтві будують українське і є в ньому безкомпромісові.

Дочка Соломія пішла слідами батьків і також стала малякою. Всі троє вони виконують не лише графіку, але й малярські праці, і живуть із принагідного заробітку.

Картки, які тепер вийшли серією в ЗСА, куплені в Україні і друкуються без згоди авторів.

Серія з 11 карток коштує 6 дол., а 2 дол. поштова пересилка. Кожна картка є інакша, в середині порожна, без напису, так що можна їх вживати при кожній нагоді. До них залучені також конверти.

Замовляти можна, пишучи, на адресу: Dora Co., P.O.Box 25, Cheltenham, Pa. 19012.

Менор коледж збагачує бібліотеку

Дженкінтавн, Па. — Надія Одетта Дякун з Торонто подарувала до бібліотеки Менор Джуніор коледжу три томи книжок. Два томи „Україніки у бібліотеці університету Торонто" — це репродукція коло 11,000 титулів українських книжок різних аспектів студій. На сторінках першого 863-сторінкового тому і другого 1845-сторінкового відбитки карток до каталогу з інформаціями про книжку, закаталогізовану системою Конґресової бібліотеки. Ці томи каталогу зредаґував проф. Павло Маґочий з допомогою Надії Одетти Дякун.

Н. Дякун, колишня мешканка Філядельфії, закінчила Академію св. Василія на Факс Чейсі і переїхала на вищі студії до Канади.

Третій том — це „Звітування Комісії Ж. Дешена" про розслідування воєнних злочинців. Книжка видана в Оттаві, 30-го грудня 1986 року, 966 сторінок.

Всі три томи знаходяться у бібліотеці „Василіяда" Менор Джуніор коледжу і ними можна користуватися для науково-дослідної роботи.

Л. Дікур підготовляється до нової політичної кар'єри

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У торонтонському щоденнику „Ґлоб енд Мейл" з 16-го липня ц.р. появилася обширна стаття пера кореспондента із західної Канади Меттю Фішера на тему відомого українського мейора Едмонтону Лоренса Дікура та його політичних приготувань на провідника Ліберальної партії, а також надій, що саме ця партія буде творити черговий уряд Альберти.

Посадник Л. Дікур

Л. Дікур активно включився у Ліберальну партію ще в часі, коли його батько був обраний від цієї партії членом канадського парляменту у 1950-их роках.

Тепер Ліберальна партія починає знову зростати на силі, а, як пише кореспондент „Ґлоб енд Мейл", Л. Дікур оптимістично дивиться на її майбутнє, а в тому і свою можливість станути до політичної боротьби з кандидатами на прем'єра Альберти із Консервативної і Ново-демократичної партій.

Перша спроба сил буде вже в жовтні, коли Ліберальна партія буде вибирати свого провідника, відтак весною 1989 року у провінційних виборах. Прийде також до боротьби із дотеперішнім провідником Ліберальної партії М. Тейлором, якого М. Фішер уважає дуже любленим і шанованим.

Л. Дікур повний оптимізму, як пише кореспондент „Ґлоб енд Мейл", щодо майбутнього своєї партії, а тому, що він українського походження, йому відповідає багатокультурна політика лібералів. Він і його приклонники мають за приклад колишнього прем'єра Пітера Лоґіда, який переміг у 1971 році, хоча ще в 1967 році його Консервативна партія здобула лише шість місць в уряді.

В Едмонтоні, де мейором є Л. Дікур, успіх має Новодемократична партія, але Л. Дікур вірить, що зуміє своїм політичним хистом і працею це змінити.

Появилися друком есеї сл. п. І. Лисяка-Рудницького

Едмонтон, Альта. — Недавно Канадський Інститут Українських Студій видав збірник англомовних статтей покійного Івана Лисяка-Рудницького п.н. „Essays in Modern Ukrainian History". Проф. Лисяк-Рудницький віддавна відомий як визначний історик, що відзначався своїми оригінальними інтерпретаціями. Цей збірник редаґував його син, Петро Лисяк-Рудницький, професор англійської мови й порівняльної літератури Колюмбійського університету. Американське видання появилося заходами Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету.

Іван Лисяк-Рудницький (1919-84) викладав історію в ЛяСалл університеті, Американському університеті й Альбертському університеті. Він зредаґував декілька важливих збірників історичних праць, а його україномовні есеї появилися 1973 року п.н. „Між історією й політикою".

В новому англомовному збірнику, до якого ввійшло декілька раніше недрукованих праць, обговорено важливі питання політичної й духової історії: місце України в Европі, її відносини з Росією та Польщею, розвиток національної свідомости й її реґіональні різновиди та протилежні напрямки суспільно-політичної думки. Багато місця відведено аналізі творів Михайла Драгоманова та Вячеслава Липинського.

У вступі до збірника проф. Омелян Пріцак згадує, що значна кількість праць Лисяка-Рудницького здобула тривале місце у міжнародній історіографії. Цей збірник, в якому представлено повний діяпазон зацікавлень Лисяка-Рудницького, дає блискучу аналізу історії України від XVII століття до наших днів.

Книжка має 522 стор. і її можна мабути за 39.95 кан. дол. або рівновартість, звертаючися на такі адреси: ЗСА Harvard Ukrainian Research Institute, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge Mass., 02138; Канада: University of Toronto Press, 5201 Dufferin St. Downsview, Ont. M3H 5T8.

КОНЦЕРТ Н. БОГАЧЕВСЬКОЇ

Гантер, Н. Й. — В серії літніх концертів тут виступить в суботу, 30-го липня ц.р., молода і багатонадійна піяністка Надя Богачевська, яка виконає твори Барвінського, Баха, Бетговена, Моцарта і Шопена. Мистецьким керівником Центру Української Культури в Гантері, як відомо, є композитор Ігор Соневицький, який з року на рік поширює діяльність цієї культурно-мистецької установи. Крім концертів клясичної музики, тут відбуваються також курси народного мистецтва.

ФЕСТИН У ҐЛЕН СПЕЙ

Ґлен Спей, Н. Й. — Українська католицька церква св. Володимира влаштовує в неділю, 31-го липня ц.р., свій річний празник. Служби Божі о год. 9-ій і 10-ій. По церковних відправах на площі „Верховини" відбуватиметься фестин-пікнік, у програмі якого будуть віграші, розваги для дітей і старших та інші несподіванки, при звуках оркестри Богдана Гірняка.

Ще один дар у 1000-річчя Християнства

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — У редакцію „Свободи" проф. д-р Ігор Соневицький являється не вперше. Ми знаємо, що його прихід напевно пов'язаний із новою музичною працею чи концертами, про що хоче нас поінформувати.

Проф. І. Соневицький після інтерв'ю в редакції „Свободи"

Проф. І. Соневицький — визначний сучасний композитор і музикознавець, відомий із своєї роботящости і посвяти музиці. Якось він знаходить завжди час і на поважну музичну працю в ділянці композиції, і на допомогу чи організування музичних імпрез, як ось у його улюбленому місці перебування Гантері, у Кетскильських горах, де завдяки його ентузіязмові рік-річно літом відбуваються високомистецькі музичні імпрези, за які дбає створений та очолюваний ним Музичний і Мистецький Центр.

Але тим разом нам не доводиться слухати про літні пляни музичних імпрез у Гантері, а про іншу ділянку копітливої праці, яку наш музикознавець саме завершив у 1000-річчя Християнства, яка залишиться тривкою і незнищимою, як кожна друкована праця.

Це „Духовні твори Артемія Лук'яновича Веделя", що нараховує 500 сторінок друку і складається, як інформує наш гість, з чотирьох головних частин, а це: хорових концертів, св. Літургії, Всенешного та інших творів.

Музична творчість А. Веделя цікавить проф. І. Соневицького вже від довгих років і він показує нам свою книжку, що появилася ще в 1966 році п. н. „Артем Ведель і його музична спадщина", в якій знаходиться лише історія його життя та музичних творів того найчільнішого, на думку проф І. Соневицького, представника київської музичної традиції.

(Закінчення на стор. 3)

ЛАТВІЙЦІ НЕ ВІДСТАЮТЬ ВІД ЕСТОНЦІВ В БОРОТЬБІ ЗА СВОБОДУ

Рига, Латвійська ССР. Численні західні кореспонденти, інформуючи про розвиток подій у трьох Балтицьких республіках пишуть, що латвійці, використовуючи нову політику гласности, перебудови і відкритого суспільства започатковану теперішнім генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Гобачовим, послідовно ведуть змагання за збільшення прав у їхній республіці, наслідуючи в тому своїх сусідів естонців, які в останньому часі вже добилися поширення деяких прав, наприклад, в ділянці економіки, відновлення колишнього довоєнного прапора і гимну, надання більшої ініціятиви республіканському урядові в багатьох інших ділянках.

Кореспонденти пишуть, що 13-го червня в Латвії, десятки тисяч осіб, в більшості молоді, взяли участь у своєрідній крайового засягу культурній маніфестації, яка включала, танки, пісні, виступи солістів, інструменталістів і вібулась на відкритій сцені під пам'ятником свободи, виявляючи в такий спосіб свою симпатію до самостійної Латвії, яка існувала між двома світовими війнами, аж до 1940 року коли то совєтські війська, після підписання відомого договору Молотова з Рібентропом, прилучили три Балтицькі республіки до СССР і включили їх до складу совєтської території.

Коли хтось з товпи підніс вгору великого розміру національний прапор червоно-білої краски, який ще донедавна був заборонений совєтською владою, зібрані привітали цей акт бурхливими оплесками і вигуками „Слава". Вигуки збільшились, коли на сцені появився другий прапороносець, а хтось заінтонував давній національний гимн, що його підхопили тисячні маси народу, перетворивши культурне свято у політичну маніфестацію. Багато латвійців заявляли, що маніфестація є не тільки свідченням про відному культурної діяльности, але також показником підтримки ідеї латвійських націоналістів, які домагаються повної свободи для своєї країни, побіч леґальних заходів про збільшення автономії в ділянках економіки, культури тощо.

Деякі партійні діячі, особливо комуністичні бюрократи, намагалися вияснити західнім журналістам, що ця маніфестація не є влаштована для підтримки сепарації, чи виходу Латвії зі складу СССР. Даніс Зельменіс, представник латвійського республіканського уряду заявив, що „ми діємо в рамках конституції СССР і концепції ленінської політики про права народів".

Інші представники домагалися також від Москви зменшення чужого елементу в Латвії. Й. Сталін, ведучи безоглядну політику у відношенні до республік, зменшив число латвійців на їхніх рідних землях майже на половину, навізши туди чужого елементу, в більшості росіян, які мали за завдання зрусифікувати цілковито республіку. Подібна ситуація існує також в Естонії і Литві, не кажучи про Україну, Грузію та інші республіки.

М. Каддафі плянував вбити О. Норта

Вашінгтон. — Федеральний прокуратор Генрі Гадсон повідомив про арешт восьми осіб. Їх обвинувачують у „пролівійській діяльности у З'єднаних Стейтах". Один з заарештованих причетний до змови „на життя високопоставленого урядового чиновника", сказав Г. Гадсон, не називаючи, однак, імени передбачуваної жертви. Журналісти вияснили, що змовники мали намір вбити колишнього члена Ради національної безпеки підполковника резерви Олівера Норта.

„Змова відбулася не так давно, але не була здійснена", — заявив журналістам неназваний співробітник Департаменту справедливости. Цей же співробітник сказав, що О. Норт був вибраний жертвою із-за його ролі в підготові і здійсненні налету американської авіяції на бази терористів у Лівії в квітні 1986 року.

Заарештованим змовником виявився Муса Гавамба — йорданець з американським громадянством, власник туристичної агенції у Вашінгтоні. За даними ФБІ, Гавамба — оперативний співробітник служби безпеки лівійського диктатора Муаммара Каддафі, тісно зв'язаний з одним а керівників лівійської розвідки Мохамедом Маджубом, який передав заарештованому 35,000 долярів на вбивство під покровом туристичної агенції.

Діяльність агентства і привела до арештів семи інших лівійців. Було вияснено, що бюро розсилає фальшиві рахунки на оплату послуг, які воно в дійсности не надавало. ФБІ і поліція зацікавилися людьми, які мали ділові зв'язки з агенцією, і розплутаний ними клубок завершився арештами.

Заарештованих обвинувачують в тому, що гроші, які збирали на цілі освіти організації Народний комітет лівійських студентів, використовувалися для оплати учасників пролівійських демонстрацій та інших заходів у підтримку режиму полковника Муаммара Каддафі у Лівії. Гроші зі студентського фонду йшли також на оплату подорожів „студентів" у Лівію і назад.

Всі вісім заарештованих лівійців затримані і взяті під варту без права звільнення під заклад.

У зв'язку з арештами терористів журналісти пригадують, як минулого року, під час переслухань у Конґресі, підполковник Олівер Норт заявив, що він побоюється небезпеки терористів, які погрожують йому. Щоб захистити свою родину, О. Норт встановив навколо свого дому електронну систему безпеки.

ЗАМИРЕННЯ МІЖ ІРАНОМ Й ІРАКОМ НАБИРАЄ КОНКРЕТНИХ ФОРМ

Париж, Франція. Пресове агентство Франції „Франс Пресс", повідомило в неділю, 24-го липня ц.р., що замирення між двома воюючими державами на Близькому Сході, тобто між Іраном й Іраком, починає набирати конкретних форм. Головне командування іракської армії наказало своїм частинам покинути захоплену у понад вісімрічній війні територію Ірану, а на фронтах відбувається тільки спорадична перестрілка, без вжиття ракетної й іншої тяжкої зброї. Правда, в комунікаті іракського головного командування й уряду говориться, що „ми можемо кожної хвилини відновити бої проти іранської армії, якщо заяви іранських керівників, включно з аятоллою Хомейні, покажуться неправдиві і якщо Іран відмовиться від безпосередніх переговорів з Іраком.

Іран, зокрема його пропаґандивні засоби, зручно використовуючи виведення іракської армії з окупованої території, говорять про „бойові успіхи" і „відсунення іранців на 25 кілометрів в глиб їхньої території".

Вміжчасі до Теґрану і Багдаду прибули представники Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, які, в першу чергу, мають намір зустрітись з делегаціями обидвох країн, які незабаром прибудуть до головної квартири ООН до Ню Йорку на вступні розмови з генеральним секретарем тієї міжнародної організації Гавіє Перез де-Куеяром і головами делегацій постійних держав в Раді Безпеки. Вони мають намір представити кожний окремо свої пляни замирення. Вміжчасі делегація ООН перевірятиме можливості безпосередніх переговорів між представниками Ірану й Іраку, чого домагається Ірак, переглянуть зажалення Ірану про погане трактування полонених та сприятимуть атмосфері замирення.

Неясною залишається заява президента Ірану Гоято лісляма Алі Хомейні, який у ситуації загального бажання замирення, далі закликає своїх воякві бути на поготові „знищити ворога", хоч він свідомий того, що у понад восьмирічній війні загинуло вже понад один мільйон вояків, не згадуючи про цивільні жертви по обидвох сторонах. Кореспонденти повідомляють з Теґрану, що сотні тисяч іранців зголосились добровільно до війська і закликають уряд не замирюватись з Іраком, обороняти батьківщину і замкнути принаймні деякі університети і середні школи, щоб дати можливість молодим людям виконати свій обов'язок перед батьківщиною.

Але, не зважаючи на пропаґандивну реторику і голошені по телевізії заклики, дипломати обидвох воюючих сторін приготовляються до переговорів на різних рівнях. Щоб зреалізувати започатковані заходи міністерств закордонних справ Ірану Алі Ахбар Веляйоті телефонічно розмовляв з генеральним секретарем ООН і пропонував йому поробити усі заходи, щоб не допустити до нового вибуху пристрастей, а тим самим відновлення фронтових дій. Іракський міністер закордонних справ Таріґ Азіз також прибуде особисто до Ню Йорку, щоб взяти участь у започаткованих переговорах. Замиренням на Близькому Сході зацікавлені майже усі держави світу, — кажуть політичні спостерігачі.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „ПРАВДА" повідомила у числі з 21-го липня ц.р., що Рада Міністрів СССР наказала припинити виплату пенсій родичам колишнього генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва і вилучити їх з категорії тих осіб, які користуються іншими полегшами з уваги на споріднення з ним. Від тепер вони будуть отримувати тільки те, що заробили своєю власною працею. У числі позбавлених спеціяльної допомоги є також дочка Л. Брежнєва, Ґаліна. Поширились також чутки, що також чоловік Ґаліни, Юрій Чурбанов, стане незабаром перед судом. Його прокуратура обвинуватила в перекупстві та інших „злочинах". Чурбанов, перед приходом до влади Міхаїла Ґорбачова, займав пост заступника міністра внутрішніх справ СССР. За перекупство й інші порушення закону в тому часі він може бути засуджений на 15 років тюрми і 5 років заслання. Західні політичні спостерігачі підкреслюють, що ці заходи Ради Міністрів СССР це ще один удар по престижі колишнього диктатора.

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО уряду Гельмут Коль заявив кореспондентам, що він незабаром поїде до Москви на зустріч з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим й іншими совєтськими політиками. „Я хочу переконатись, — заявив канцлер кореспондентам, — чи політика більш приязних відносин між Заходом і Сходом буде збережена і пошириться на усі відтинки життя".

НАСТУПНОГО МІСЯЦЯ розпічнуться совєтсько-китайські переговори у справі Камбоджі. Коли переговори закінчаться успішно, вони можуть відкрити шлях до вершинних розмов між китайським і совєтським керівниками, — кажуть політичні спостерігачі й дипломати. Про переговори інформували державного секретаря ЗСА Джорда Шулца китайські відповідальні особи під час його відвідин Пекіну. Комуністичний Китай і Совєтський Союз безпосередньо не заанґажовані у війні в Камбоджі, але СССР підтримує в'єтнамських інтервентів, а Пекін партизанів, які ведуть змаг з в'єтнамськими окупантами і їхніми ставленниками. Керівники двох комуністичних надпотуг не зустрічались від часу відомої зустрічі Нікіти Хрущова з Маозедонґом.

ЧЕХО-СЛОВАЦЬКА ГАЗЕТА „Руде Право" повідомила про запляновану реформу валюти, тобто чеських корон. Згідно з цією інформацією від 1-го січня 1989 року буде введена в життя окрема одиниця у відношенні до закордонної твердої валюти, зокрема до американського доляра, західньонімецької марки і французького франка. Досі в Чехо-Словаччині існувало декілька курсів чеської корони до згаданих трьох валютних систем. „Руде Рраво" запевняє, що реформа послужить скріпленні чехо-словацької економіки.

ПІВІЧНА КОМУНІСТИЧНА Корея запропонувала Південній демократичній Кореї відбути спільні парляментарні наради в наступному місяці для обміркування можливости підписання договору про ненапад та зменшення напруження між обидвома частинами Кореї. Пропозиція у формі листа була послана спікерові палати громад у Сеулі Кімові Чаї Сунові, але уряд Південної Кореї не зайняв ще до цієї пропозиції свого становища.

В АМЕРИЦІ

ДЕЯКІ ВЛАСНИКИ компюторів стають такими софістикованими експертами своїх інструментів, що їхнє незаконне включення у телефонічну систему країни починає набирати загрожуючих форм. Знавці телефонічної індустрії і поліційні чинники заявили, що ця проблема сильно зросла в останніх 10-ох роках і до таких розмірів, що починають виникати чим раз частіші запити про безпеку і приватність телефонічних ліній і розмов.

РЕЧНИКИ ПЕНТАҐОНУ ЗАЯВИЛИ, що секретар Департаменту оборони Френк Карлуччі, будучи на офіційних відвідинах Совєтського Союзу, відвідає кілька військових баз. В минулому цього рода устаткування були заборонені для західніх відвідувачів, — заявив речник Департаменту оборони Ден Говард і назвав це кроком вперед у розмовах між Ф. Карлуччі і совєтським міністром оборони Дімітрієм Язовим. Відвідини триватимуть чотири дні й почнуться у четвер, 28-го липня ц.р.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year* — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відтягнення військ СССР?

За обширною вісткою варшавського кореспондента „Ню Йорк Таймсу" з 16-го липня ц.р., два останні дні цілотижневого перебування Міхаїла Ґорбачова у Польщі були присвячені нарадам лідерів всіх членських країн комуністичного Варшавського пакту, заснованого у травні 1955 року. Варшавський пакт — як це вже неоднократно інформовано на цьому місці, — це комуністичний відповідник демократичного Північно-Атлантійського Пакту (НАТО), заснованого у травні 1949 року, що охоплює 13 европейських держав, плюс Америка і Канада. Згідно з твердженням „Ню Йорк Таймсу", центральною проблемою нарад лідерів країн Варшавського пакту була справа відтягнення совєтських військ із підчинених Москві країн Східньої і Середньої Европи. Очевидно, наради велися за закритими дверима і вістка у названому нюйоркському щоденникові була дуже загальникова та побіжна. Згадано там лише, що існують різні концепції реалізації такого пляну, але це залежить „від договорення з країнами НАТО". Яке ж може бути договорення, коли над тією справою йдуть вже переговори у Відні від минулого року без найменшого успіху?

Суть труднощів реалізації приманливого пляну скорочення військ в Европі у тому, що СССР багатократно перевищує Захід своїми суходільними родами зброї — змоторизованою піхотою, танками, панцерними возами і артилерією. Самі большевики нахвалялися не раз, що вони можуть „шапками закидати всю Західню Европу". Скільки насправді СССР тримає під зброєю згаданих різних родів суходільних збройних сил, — знають західні військові розвідки. Вони знають теж докладно, скільки совєтського війська перебуває у кожній сателітській країні. У Польщі від двох до чотирьох дивізій розтаборовані по лісах. Москва зберігає там своє військо із арґументом, що вона мусить мати „забезпечений шлях" до Східньої Німеччини і Чехо-Словаччини. На вулицях міст у Польщі та в її ресторанах совєтські військовики не появляються: Москва свідома ненависти поляків до давньої царської Росії та її червоної переємниці.

Найгрізнішими для европейського Заходу є совєтські війська в Східній Німеччині і Чехо-Словаччині. Єдиною противагою цим червоним збройним силам є атомова зброя західньоевропейських країн. Тому деякі з них погодилися радо на приміщення на своїй території 72-ох американських бойових крилатих ракет типу Першинґа.

Перед першою і другою зустріччю президента Реґена з Міхаїлом Ґорбачовим вони погодилися виректися тих американських бойових Першинґів під умовою, що Москва відкличе зі Східньої Німеччини й Чехо-Словаччини свої ракети і гармати із стрільнами з атомовими „головками" та що взагалі прийде редукція совєтських велетенських наземних військ. І тому саме підписаний Реґеном і Ґорбачовим договір про редукцію атомових ракет на коротку віддаль і запланований договір про редукцію далекосяжних ракет на 50 відсотків не має сутнього значення, як довго під зброєю стоять совєтські наземні війська.

Коли недавно поїхав до Москви з першими офіційними відвідинами новий мадярський лідер Кароль Ґрош, то писалось у західній пресі, що він буде домагатися, щоб із Мадярщини відкликано совєтські війська, які перебувають там у скріпленій силі від 1956 року, себто від часу одвертої протисовєтської революції. Потім вістки затихли.

Представник Мадярщини на конференції у Варшаві напевне повторив своє домагання. Здійснити його — ризиковано для Москви, бо це був би прецедент, на який могли б покликатися інші сателітні країни, де вже перестав діяти давній сліпий, без ніякого спротиву послух Москві як центрові комуністичного руху у світі і як голові Варшавського пакту. Але раз вигинула ідея відкликати з західніх сателітських країн совєтські окупаційні війська, — то ця вимога вже не завмре. І можна заризикувати здогадом, що в теперішніх умовах економічної кризи — головно в СССР і Польщі, СССР аж ніяк не в силі вести нову велику війну на два фронти. Тому не є виключене відтягнення значної частини совєтських військ вглиб СССР і здемілітаризування для заощадження собі коштів їх утримання і для наладнання кращих відносин із Заходом. Все це не з любови, а з твердої конечности.

Михайло Кучер

АРХІПЕЛАҐ ҐУЛаґ В УКРАЇНІ ЗА ҐОРБАЧОВА

В епоху Щербицького-Федорчука, наслідуючи „старшого брата", в Києві, столиці республіки, почато будову місцевої „Луб'янки". Це був квартал простокутньої форми з вулицями Володимирською, Ірпінською, Михайлівським провулком, Малою Підвальною, які складали периметр місцевої Луб'янки.

За останніх 15 років цю площу звільнено від „невластивих будівель". Серед тих „невластивих" опинилась музична школа і меморіяльний будинок Т. Г. Шевченка — вулиця Ірпінська 10, де поет мешкав в часі останніх відвідин Києва. В енциклопедичному провідникові по Києву сказано: 1981 року будиночок більше не існує. А з 1958 року вулиці, що прилягали до того комплексу — крім Володимирської — зникли з усіх плянів Києва.

Є люди, яким доступна Велика Совєтська Енциклопедія, том 55-ий, стор. 837. Там можна побачити рисунок з фотографії з таким підписом: „Київ, вулиця Короленка" — так якийсь час називалась вулиця Володимирська. Будинок на ілюстрації є центром республіканського КҐБ — „Володимирська 33"

До 1917 року там було Земство; а в 20-их — 30-их роках „Палац праці"; в середині 30-их років ЦК Комуністичної Партії Республіки; при кінці 30-их років республіканський НКВД; в період німецької окупації Ґестапо, і пізніше МҐБ і КҐБ.

Дуже популярною у Києві є адреса „Володимирська 15". Будинок має форму трикутника і займає цілий квартал. Там знаходиться ізолятор тимчасового притримання, правління виправно-трудових закладів Київської области і Обласний суд.

Кожен у Києві знає Лук'янівку — не район міста, а в'язницю. 1917 року у тій в'язниці було 1,200 чоловік.

При кінці 70-их років в Дарниці побудовано чотириповерхову в'язницю для в'язнів малого засуду (малострочників) — 15 діб. Дарниця — це зупинка електрички, „Депо", вул. Ремонтна.

Якщо пройтись землею українською, то там за період останніх чотирьох генеральних секретарів не було „мертвого сезону" при будові в'язниць.

У Дніпропетровську на вулиці Чічеріна побудовано шестиповерховий корпус, частина якого призначена для малолітніх в'язнів.

У Кривому Розі 1982-83 років побудовано нову в'язницю.

Дніпропетровськ — „партійне" місто Брежнєва і Щербицького. Там же побудовано новий психіятричний шпиталь — психушку.

У Вольнянську Запорізької области була урухомлена Республіканська психіятична лічниця, фактично філіял Дніпропетровської „психушки". У двох її корпусах тримають в'язнів, які вже відсиділи свій час здебільшого в таборах України, і яких зараховано до „психічно незрівноважених" або хворих.

У Сумах була стара в'язниця у центрі, а на ній величезна реклама — „Літайте літаками Аерофлота". У зв'язку з тим на початку 80-их років почато будувати нову в'язницю.

У Кіровограді і в Миколаєві побудовано нові в'язниці. У цей список не ввійшла будова нових таборів. Але перебудова знайшла свій вислів і в таборах. Їх режим все більше нагадує в'язничний. Вона офіційно називається для „особливого режиму". Там застосовується „камерне карання". Така „камера" — це барак на 100-120 в'язнів, який знаходиться за глухою металевою стіною у три-чотири метри високою. Ось, наприклад, „показовий" табір ЮЗ 312-2 м. Дзержинська Донецької области.

До січня минулого року — загальний режим — пізніше строгий. Довкола кожного барака глуха стіна в кілька метрів висока. У вікнах замість скла якісь — „скло-бльоки". Вихід на працю провадиться крізь т. зв. „санпропускники" — совєтська новинка. Кожен, хто йде на працю, мусить роздягнутися донага і залишити свій одяг, далі пройти під доглядом сторожів. Якщо вдасться — може себе „освіжити душем" — кількома краплинками води.

Це все зветься „маґістральним напрямком" перебудови в таборах за Ґорбачова.

Поет, який не поклонився божкові

(л. в.). У своїх розповідях про шлях на Голготу і многорічне перебування на ній мистець Петро Рубан (нещодавно звільнений з 22-річного ув'язнення й заслання в СССР і вільна вже тепер від кількох днів людина в Америці) часто згадує на першому місці своїх побратимів, товаришів по неволі й камері ҐУЛаґів, українців Івана Сокульського й Івана Кандибу. І власне назва „На Голгофу" є на збірці віршів Івана Сокульського, писаних у 1960-их роках і поширених у самвидаві, а вибірка з них друкувалася у підпільному „Українському Віснику", випуск II, в 1970 році. За ці вірші поета І. Сокульського, що мав стати другим Василем Симоненком, кинуто вже в 1969 році за ґрати, також за написання разом з іншими однодумцями „Листа творчої молоді Дніпропетровська", що став широко й далеко відомий у світі і дав правозахисному рухові в Україні такі імена як д-р Микола Плахотнюк, який відважно й великодушно боронив молодих дніпропетровців, за що теж пішов на каторгу й у психушку.

Іван Сокульський був чи не першим, що мав сміливість не тільки критикувати розвінчаного Хрущовом Сталіна, але не поклонитися й Ленінові, бо це був насправді Ленін, який створив разом зі своїми поплічниками минулі й сучасні концтабори, де караються мільйони невинних людей і насамперед українців за те, що вони люблять волю і свою рідну землю.

Ось пророчистий вірш поета Івана Сокульського, поета, який все ще перебуває за ґратами, бо за такі вірші КҐБ мститься і мститься вже 20 років...

ЖЕСТ

Що несеш мені, вождю, в надщедрій руці?
Що несеш з усіх площ понад юрми,
Які задивились на твій обіцяючий жест?
Що несеш мені з кожної площі?
Що даси мені, вождю?
Я жду!
Бо я вірю в твою всемогутність. —
Можеш усе.
Бо я вірю в щедрий твій жест —
Все даси, чого зажадаю.
Це ж до мене щодня ти ідеш!
Правда, вождю?
Це ж для мене стоїш ти на площі
І мені свою щедру правицю простер?
....Цвірінькнув горобець

З вождевої правиці...

Роман С. Голіят

КНИГА ПРО ТИСЯЧОЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ХРИСТИЯНСТВА

"The Millenium of Ukrainian Christianity", editor-in-chief Nicholas L. Fr. Chirovsky, University of Miami, Philosophical Library, New York 1988, 617 pages.

I.

Появу англомовної публікації, яка висвітлює правдиву історію Тисячоліття Українського Християнства, що його присвоює собі Москва, треба привітати.

У цій ілюстрованій книзі багатьох авторів знаходимо но обох сторонах внутрішних обкладинок мапу України. На кількох сторінках поміщено знімки митрополитів і єпископів Української Автокефальної і Української Католицької Церков, багато з яких загинули мученичою смертю з рук комуністичного режиму. Далі знаходимо світлини митрополитів і єпископів обох наших Церков української діяспори, табльо єпископату Української Автокефальної Православної Церкви 1921-1926 років, церкви св. Андрія в Києві, рисунок з Київської Печерської Лаври з 1725 року, спільне фото українського католицького Єпископату в Базиліці св. Петра в Римі в жовтні 1980 року, і зустріч Патріярха Йосифа Сліпого з Папою Іваном Павлом II. На дальших сторінках є знімки церков в Україні і на українських поселеннях у вільному світі, копії мозаїк, ікон та іконостасів і взірці церковного письма. При кінці книги, в додатку, поміщений заповіт Патріярха Йосифа Сліпого, Заява Львівського Крилосу з датою 13-го вересня 1984 року і меморандум Ярослава Стецька в справі „Збереження традиції УКЦеркви" до кардинала Тести, з датою 25-го червня 1985 року.

У вступному слові о. Веренферд фон Стратен пише, що хрищення Києва і цілої України князем Володимиром Великим у 988 році було найбільшою і найважнішою подією в історії нашої нації. Так Україна стала Християнською, долучуючись до стада Христового 950-років після народження Ісуса Христа, який навчав, терпів і помер за людство.

Україна і український нарід почитав Ісуса Христа і перед хрищенням з того часу, коли на підставі переказу, Він післав одного зі своїх апостолів св. Андрія на гори Київські, де в майбутньому постало місто, матір городів руських, Київ.

У 988 році Русь-Україна стала офіційно християнською, але християнство поширювалося у державі, очевидно, багато раніше; через землі, межуючі з Константинополем, і Болгарію, і через західні райони — сусідуючі з Римом. Властиво, святі Кирило й Методій були також апостолами України. З України християнство поширювалося на Білорусь, угро-фінські терени й Московію та інші народи в сусідстві Київської Руси (Української імперії). З монастиря Київської Печерської Лаври особливо, українське християнство поширювалося на великі простори східньої Европи. Її священики й монахи несли християнську духовість і цивілізацію навіть далеко у віддалені краї і багато з цих сподвижників Христової віри загинули мученицькою смертю з рук поганських племен.

Дорога, якою прямувало українське християнство, нагадує Хресну дорогу, що була каменистою. Від ранньої історії християнська Україна мусіла оборонити себе й цілу християнську Західню Европу перед нападами степових орд: печенігів, половців і татар, і перед турками Оттоманської імперії, і тому здобула собі ім'я „Европейської оборонної стіни".

По втраті Україною політичної незалежности, Українська Церква була виставлена на переслідування польського католицизму й московського російського православ'я.

Після Церковної Унії з Римом в 1596 році УКЦерква зазнала переслідувань російською адміністрацією, і до сьогодні терпить переслідування совєтсько-російським режимом. Українську Автокефальну Церкву стрінула подібна доля під окупантським режимом, так що обидві Церкви ворогами Христа загнали в підпілля, в катакомби так, як це було в Римі за часів Нерона.

Не одного дивує, як то країна і її християнська Українська Церква, що зазнала так багато терпінь і нещасть на протязі століть, могла все це пережити, рости, розвиватися і творити багату культуру й цивілізаційні скарби більше від багатьох країн, які втішалися свободою і які не зазнали так багато жахливих досвідів.

Перша частина цієї книги знайомить читача зі взнеслими місцями історії Української Церкви; її початками і ростом, а далі — занепадом, невдачами, перепонами, подвигами і мучеництвом.

Друга частина книги постачає вгляд у глибину Українського Християнства тоді, як нарис кардинала Мирослава-Івана Любачівського, первоієрарха УК-Церкви, вказує на різницю між українським і російським християнством.

Третя частина книги обговорює аспекти церковно-організаційної структури з особливим наголосом на питання українського патріярхату, — на справу, яка чекає ще остаточного вирішення.

Четверта частина книги говорить про культурний розвиток України. Читач винесе з цієї книги негайне враження, що сильний поштовх зробило Християнство на розвиток культури й цивілізації України не лише у середніх віках, але впродовж цілої її історії. Християнство сильно вплинуло на формування українського світогляду. Українська національна психіка була діткнена християнськими вартостями. Жодна частина культури й цивілізації в Україні не залишилася поза доторком християнства. Християнство заініціювало й прискорювало дальший ріст української літературної творчости.

Закінчення буде.

В Україні знають про „Міс Америку"

Газета „Молодь України", орган Комсомолу, у виданні з 11-го червня ц. р., помістила вірш Петра Шкраб'юка зі Львова, на пошану урядуючої „Міс Америки" Кей Лейні Рафко, яка є частинно українського роду. Внизу передруковано цього вірша.

РЕЗОНАНС

„Міс Америка" — українка

„...Десятки мільйонів телеглядачів до пізньої ночі з зацікавленням стежили за вибором найгарнішої в 1987 році дівчини на трон „міс Америки". З-поміж 52 красунь з інших штатів звання „міс Америки" здобула 24-річна Кей Ляні Рафко (народилася в Монро, штат Мічіґан)... Під час коронаційної церемонії Рафко публічно заявила, що вона українка...

„Молодь України", 26 березня 1988 р.

Земля батьків — земля
далека —
Лиш спогад, лиш казковий
сон...
А тут — палати, злота
мекка,
Буття всевладного полон.

Тут на красу безжальні
лови,
Тут сум і блиск чужих
країв...
А не цуралась тої мови,
В якій — відлуння
солов'їв.
Вже навсібіч пишались
звісні
І стан, і цнота, і вуста...
А не цуралась тої пісні,
В якій — історія свята

Явила світу дивну вроду,
Пізнала лестощів ясу...
А не цуралася народу,
Який вдихнув їй цю
красу.

Скоривши чари подруг, —
дзвінко
У сяйві блітців золотих
Сказала всім: „Я —
українка!" —
І зал вчаровано притих.

Юпітерів упала спека,
Шляхів запахли курaї...
Земля батьків — земля
далека —
Озвалась голосом її.

Петро Шкраб'юк

м. Львів

Мирослав Семчишин

ДО ДЖЕРЕЛ СТАВАННЯ КУЛЬТУРИ КИЇВСЬКОЇ РУСИ XI — XII СТОЛІТЬ

III.

Під кінець 890-их років учні Кирила і Методія під тиском Риму і німецьких, ворожих слов'янам місіонарів мусіли залишити Великоморавську державу. Вони забрали зі собою слов'янські літургійні книги, знайшли притулок у Болгарії, що 864 році прийняла Христову віру і де в останніх декадах IX і на початку X століття, за царя Симеона, прийшло до золотого віку болгарської літератури.

І справді, Болгарія X - XI століть зіграла велику ролю в країнах південносхідньої Европи, бо з Болгарії грецька православна віра і візантійська культура поширились на балканських слов'ян, які прийняли мову і літературні книги перших слов'янських апостолів. І саме звідтіль, з Болгарії, перші переклади Біблії з грецької мови на церковнослов'янську й інші літургійні тексти з грецької чи латинської мов принесли болгарські еміґранти — вчені монахи у Київську Русь, а раз встановлений контакт очевидно протривав десятки років. Осередком цих релігійно-культурних зв'язків з Болгарією, що мала свій патріярхат, була Охрида. Довгі роки в слов'янознавчій науці був встановлений погляд, що саме в Охриді була охрещена княгиня Ольга, але новіші дослідники цей погляд відкинули. І ці ж дослідники, як от Франц Дворнік, Дмитро Чижевський, Михайло Возняк і інші, авторитетно стверджують, що текст Служби Божої, Біблія, а навіть перші твори світської літератури прийшли на Русь з Болгарії.

Опей культурний зв'язок з Болгарією був зокрема дуже активний за панування князя Ярослава Мудрого (1014 - 1057), який зорганізував комітет перекладачів і переписувачів необхідних книг з грецької чи староболгарської мов. Найстаршою цього типу пам'яткою з часів князя Ярослава Мудрого є Остромирове евангеліє з 1057 року, зладжене в Києві для новгородського посадника Остромира, а першими наукового порядку книгами були два збірники князя Святослава з 1073 і 1076 року, які можна вважати своєрідними енциклопедичними довідниками того часу.

А коли говорити про започаткування письменности і взагалі літературного процесу Київської Руси XI - XII століть у формі книг перекладених, переписаних чи оригінальних, то ніяк не можна обминути проблеми мови цих книг і всіх дальших книжкових чи рукописних появ того часу і наступних століть.

Цією літературною мовою була, як уже згадано, церковнослов'янська мова. Хоч була вона іншою від розговірної мови тодішніх русичів, була вона офіційною мовою Церкви, школи й усієї літературної продукції. Освічені верстви розуміли її, а з інших прикмет вона мала ще й те, що з багатила тогочасну лексику тих же русичів словами абстрактних, філософських та богослужебних понять і різноманітною образністю. І в тому її значення в історії української культури, а зокрема літератури української і інших слов'янських народів, що нею користувались.

Проте ця мова ніколи не стала засобом порозуміваня, тобто розговірною мовою, якою, наприклад, користувались у юридичних актах. Одначе численні переписувачі книг — українці, при переписуванні мимохіть уводили до неї слова із живої мови народу, народні слова, і так повільно, але поступово українізували її. А далі — все більше і більше вона мінялась, щоби вкінці зійти з літературної сцени і зробити місце живій народній мові.

В загально-культурному рості Руси-України окремо важливу ролю грали її політичні, дипломатичні чи торговельні зв'язки — шляхи так зв. „із варяг у греки", які і шляхи зі Заходу до країн Сходу. Мав теж Київ династичні зв'язки чи не з усіми більшими державами тодішньої Европи (Польща, Угорщина, Німеччина, Франція) і всі ці зв'язки теж пособляли розвиткові культури. Але треба тут відмітити, що серед учених-дослідників раннього періоду нашої історії були погляди, що Київська Русь була відмежована від Заходу і годувалась (не враховуючи Візантії чи Болгарії) своїм ізольованим життям. Такі погляди сучасні дослідники категорично відкидають. Навпаки, твердять вони, що торговельні зв'язки, які вели з Києва через Польщу чи Угорщину до центральної Европи (бо аж до Ратісбону — сьогоднішнього Реґенсбурґу) сприяли активним контактам теж у культурній сфері.

І так відомо, що, не зважаючи на акт схизми 1054 року, реґенсбурзькі монахи ходили аж до Києва за милостинею на будову нових монастирів, і що в київському календарі з XII століття поміщено імена святих чеських (римокатолицьких) Вячеслава — Людмили і Адальберта (польського Войтиха).

А втім, старовинна Богемія (Чехо-Словаччина) довший час була центром старослов'янської літератури, зокрема еклезіястичної. Там, у манастирі Сазави, переховувались фрагменти найстаршої літургії св. Петра, писані глаголицею, подібно як і т.зв. Київські листки, які теж були писані глаголичним алфавітом (зовсім відмінним від кирилиці) і замандрували до Києва мабуть з Богемії, що постійно вживала глаголичного письма в той час, як Київ користувався тільки кирилицею, що згодом у слов'янському світі зайняла місце глаголиці.

Про те, що Русь тих часів зовсім не була ізольованою від Заходу, свідчать теж зв'язки з Польщею. Тут слов'янський (кирило-методіївський) обряд протривав аж до XII століття і його визнавали білохорвати, столицею яких в IX - X століттях був Краків, що теж входили в склад Великоморавської держави.

І саме на цих землях існував культ учня свв. Кирила і Методія — св. Климента, а культ грецьких святих Прохора і Прокопія існував у пястівській Польщі аж до XIII століття. Передовий твір польської історіографії „Хроніка Ґалля-Аноніма" з кінця XII століття латинською мовою потверджує, що Польща того історичного періоду була двообрядовою, і це був наслідок культурно-релігійних впливів Києва на Польщу.

Ці хоч не численні дані є переконливим доказом того, що Київська Русь не тільки збагачувалась матеріяльно, але і культурно впливами Заходу з однієї сторони, але з другої сторони — була вона своєрідним фільтром своєї й імпортованої з Візантії візантійської культури.

Наукова література, присвячена слов'янському світові перших століть слов'янського християнства, доволі обширна. Окрему ділянку в ній творить Київська Русь, як одна з передових слов'янських країн того історичного періоду, що саме в сфері культурного ставання — розвитку і багатстваформ, була щодо величі своєї і значення справедливо названа Другим Константинополем.

12-ий Відділ УЗХ в Чикаґо — українській молоді

Українське Чикаго завжди радіє з приводу річного свята „Рідної Школи", коли з-під її опікунчих крил вилітає орлиним летом у майбутнє свідомий гурт української молоді, що „не відкинула рідної мови", а вірно йшла слідами батьків. За це їм і честь і слава!

21-го травня ц.р. відбулася святочна вечеря і забава „Рідної Школи" в Чикаго на якій, за усталеною традицією, наші абітурієнти одержали свідоцтва, а також відбулося традиційне передання Свічечки Освіти студентським сенатом ювілейного року Тисячоліття Хрищення України-Руси матуральній клясі на наступний 1988-89 рік.

Під час вечері промовляли: дир. школи проф. Віра Боднарук, інспектор „Рідної Школи" д-р Роман Дражньовський, голова Т-ва „Рідної Школи" інж. Юрій Рихтицький і довголітній духовний опікун „Рідної Школи" о. митрат Маріян Бутринський. Промовляли також учні-випускники Таня Гриневич і Маркіян Кузич.

Гарно прибрана заля, святковий настрій, радість молоді, знаменита вечеря, висвітлювання прозірок з найменших літ теперішніх, майже дорослих людей викликали багато вибухів веселого сміху. Одним словом, всі раділи.

Та однією з найважливіших точок того незабутнього свята було вручення грошових нагород визначним і дуже добрим учням матуристам від найстаршої, діючої на терені Чикаго жіночої організації — 12-го Відділу Українського Золотого Хреста (УЗХ) її представником, а також довголітньою вчителькою „Рідної Школи" Олександрою Мудрою. Звертаючись до молоді, вона сказала, що 12-ий Відділ УЗХ пильно стежить за збереженням нашого майбутнього, і призначив для найкращих учнів нагороду в сумі 50 дол. для кожного. „Ми віримо і покладаємо нашу надію, що після закінчення студій ви поповните ряди свідомого українського суспільства і самі станете щедрими меценатами на народні цілі!". Відтак передала вона заслужені нагороди шістьом найкращим: Маркіянові Кузичеві, Тані Гриневич, Тані Караван, Ростиславові Смикові, Андрієві Кулішеві і Христині Самиці. Також керівник бюра каси „Самопоміч" Уляна Гриневич промовляла до молоді і дарувала всім абітурієнтам ощадностеві книжечки з датком на будуче від каси „Самопоміч" в сумі 50 дол. кожному.

12-ий Відділ УЗХ в Чикаго протягом довгих літ опікується українською школою і щороку обдаровує чи то у формі книжок, чи грішми. Та найбільше грошей призначає для молоді в Аргентині, Бразилії, Франції і Польщі. І так на сьогодні маємо чотирьох стипендистів в Аргентині, яким покриваємо річне навчання в сумі 250 дол. кожному. Ними є Анна Ріпула, Еріка Навчук, Лідія Сідейко і Роман Дідура.

Маємо дев'ятьох у Бразилії: Сергій Мазепа-Баран, Катя Мазепа-Баран, Дебора Равлик, Петро Лука і Дарія Білоніцкі, Анна Наороцька, Мірна Ковалюк, Слава Волошин, Клавдія Кухла і Ілмо Люіс Переіра. Троє з них приїхали з виступами ансамблю „Барвінок", коли це під час зустрічі ми зробили з ними світлини. Кожний з них також одержує 250 дол. на повну оплату навчання. Надя Шульган одержала від нас 250 дол. на курси домашньо го господарства. Ми також вислали 900 дол. сестрі Вероніці Ротчин на нові ряси студентам богословам. Нещодавно вислали 75 пачок до Бразилії і Польщі з ужиованим одягом, де оплата за висилку виносила 2202 дол., а вже знову приготовляємося до висилки нових. Серед них будуть дві посилки від дітей „Рідної Школи" кл. 4-ої — опікунка О. Мудра і кл. 3-ої — опікунка Марта Стадник. Вони почали збирати гроші на фонд „Діти дітям", який діє на терені „Рідної Школи".

Якщо говорити про допомогу молоді і посилки, тут найбільшу ролю відіграє Марія Гром'як, яка протягом 20 літ веде референтуру суспільної опіки, вірно служачи своїй громаді і всім у потребі. Вона не жаліє часу і залюбки відписує на всі листи, одночасно стараючись допомогти в потребі. М. Гром'як є рівночасно референткою суспільної служби в лоні Централі УЗХ в Америці, а також референткою суспільної опіки в Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій.

На цьому прикладі яскраво видно шляхетні ідеали 12-го Відділу УЗХ в Чикаго, який всіма способами служить громаді, а також моральною і матеріяльною підтримкою, виховує підростаюче покоління, тих що прийдуть нам на зміну.

Ома

Любомир Кузик, стипендисти з Бразилії Петро Лука, Дарія Білоніцкі, Катя Баран та члени УЗХ Олександра Мудра, Наталія Іванів і Галина Сосенко.
(Світлив д-р Роман Сосенко)

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ТОРЖЕСТВО ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В ЕДМОНТОНСЬКІЙ ЕПАРХІЇ

Це був неповторний і пам'ятний день 22-го травня ювілейного 1988 року. До комплексу міжнародних вистав міста Едмонтону, знаного як АҐРІКОМ, спішили дорослі, родини з діточками на руках, спішили з хоругвами представники організацій. Масово прибула наша українська католицька молодь, а з нею також наша молодь з рядів СУМ, як свідома українська молодеча організація, щоб у роздумі над Тисячоліттям хрищення себе духово обновити. Понад чотири тисячі Божого люду виповнило арену.

Нині ця арена — місце надзвичайної події, місце помосту між роком 988 і сьогоднішнім 1988, на віддалі приблизно 8,000 км прямої летунської лінії від нашого столичного Києва, матері городів старої Руси-України, та нашою обласною столицею Едмонтон, що понад 90 років пригортає тих розгублених і розсіяних дітей нашого народу.

Нинішнє торжество — це подяка Творцеві всесвіту за ласку бути християнами, за ласку доброї новини святої Євангелії у нашому народі, а також за щастя належати до кола християнських народів.

Похід входить на арену з-під забудувань АҐРІКОМу і його ведуть наші голови відділів ЛУКЖК з хоругвами та представники організацій з іншими прапорами. А далі дівчатка, „Діти Марії", що існують при деяких парафіях, за ними аколіти, себто вівтарні дружинники, з багатьох парафій (а було їх коло сто), а за ними рядком понад 250 учасників з'їзду „Українська молодь Христові". За ними монаша братія ОО. Василіяни, Сестри Служебниці Пречистої Діви Марії, матері з підлітками, а далі представники організацій, серед яких президент СКВУ д-р П. Саварин. Похід на хвилину обривається, щоб знову продовжуватись входом членів БУКК. За ними 12 читців, диякони; а тут капелян Лицарів Колюмба о. Михайло Ковальчик високо несе ірляндський хрест, знаний як Irish Penal Cross, дарунок ірляндського народу українській нації за його терпіння і каторгу ради Христа. Нечувана солідарність і безсумнівний знак перемоги правди Христової. Цей цінний дарунок Лицарі з Ірляндії передали нашим українським Лицарям Колюмба у Саскатуні як братній вияв злуки з терплячою Українською Католицькою Церквою в Україні. Священики у золотих ризах та митрополит з єпископами у супроводі Лицарів Колюмба завершують процесійний похід. Наше торжество звеличують митрополит Вінніпезький і всієї Канади архиєпископ Максим, Владика Димитрій — епарх Едмонтонський, Владика Василій — епарх Саскатунський і Владика Єронім — епарх Ню-Вестмінстерський. Представником римокатоликів був архиєпископ МекНіл. Діякони: протодиякон Бені Амброз і диякон Данило Боднар. Три інші диякони: Петро Брездень, Остин Боринець і Давид Мотюк разом з о. Рішардом Зубаком помагали у асистуванні біля престолу. У торжествах взяло участь понад 20 священиків.

Хором проводила відома дириґентка п-ні Андерсон. Її хор — це окрема одиниця для відсвяткування Тисячоліття Християнства в Едмонтонській епархії. Хор виконав свою частину з великим старанням і надав цілому святкуванню духовного настрою.

Знаменитим і незабутнім лишиться вклад „відновлення обітів хрищення" перед визнанням віри під час Божественної Літургії. 4,276 горіючих свічок, 4,276 сердець, що прирекло наново вірність Христові та відданість своїй нескореній Українській Католицькій Церкві. Рідко бувають в житті хвилини, що хотілося б спинити час, що хотілося б бачити цілий наш нарід з палаючими свічками і серцями, що хотілося б бачити загублену нашу молодь у пошуках „незнаного, нового та чужого", стати в ряди тих, що вголос промовляли своє визнання віри.

В цей радісний і святий день понад 1,500 приступили до Св. Причастя.

Великий вклад праці під патронатом нашого Владики Димитрія вклали комітет Тисячоліття під проводом о. радника Богдана Снігуровича, голови комітету, започаткованого покійним владикою Нілем; окремим особам, що взяли на себе обов'язок і цей обов'язок виконали досконало, їм усім наше щире признання: Їх поіменно всіх згадувати було б майже неможливо. Василь Дацюк і Люба Ковальчик, що в останніх місяцях ввійшли до помочі Владиці, складають щире признання тим, що не відмовили помочі, а їх усіх — коло 150 осіб, дорогих наших вірних християн.

Коли неділями співаємо пісню „Боже, нам єдність подай", то думками можна линути до АҐРІКОМ арени і дякувати Всевишньому, що ми гідно, скромно та відкрито, по наших силах і спроможностях звеличили прихід „світла зі сходу, світла християнства", і ніхто ніколи в історії нашого народу і нашої рідної Церкви цього полум'я віри не міг вирвати з сердець нашого народу.

З новим Тисячоліттям Християнства нових досягнень і відновленого християнського духа мусимо хотіти і все життя наше віддати для Христа.

о. Михайло Ковальчик

Ще один...

(Закінчення зі стор. 1)

Композиції А. Веделя, розповідає наш гість, не друкувалися в часі його життя (1767-1806) і не друкувалися вони впродовж XIX сторіччя. Духовні твори Веделя були строго заборонені царською цензурою, і щойно з початком XX сторіччя деякі з них появилися друком. Досі, однак, цей композитор не дочекався повного видання своїх творів, помимо того, що в УССР зберігають майже всі його манускрипти.

Це й спонукало нашого музикознавця продовж довгих 25-ох років шукати та збирати його композиції, щоб видати якнайбільше повну збірку музичної спадщини А. Веделя.

Нас цікавить якими шляхами йшло це шукання і де вдалося проф. І. Соневицькому віднайти такі цінні твори. Показується, що він в цій справі провадив широку переписку і знаходив композиції в найбільш неправоподібних закутинах Европи, Північної і Південної Америк , особливо із церковних кіл.

Але відтак сам він переписував ноти, часто мусів при тому перемінювати транскрипцію зі старих ключів на сьогоднішні і вложив дуже багато часу, щоб підготовити ці музичні твори остаточно до друку.

Вкінці праця завершена і, як ми вже чули перед гостиною проф. І. Соневицького, Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в ЗСА одобрило цей твір до видання. Видання буде вимагати ще додаткової праці проф. І. Соневицького, який буде напевно сам наглядати над складовою коректою, — ідеться ж бо про ноти і пояснення до них.

Ми хочемо дещо більше дізнатися про А. Веделя, і проф. І. Соневицький радо інформує про цю виїмкову людину, твердого характеру, що був вірним сином своєї нації, свідомим українцем і саме тому жертвою брутального царського режиму. При тому також довідуємося, що А. Ведель провадив у Києві дуже добрий церковний хор.

Все це переконує, що видання творів А. Веделя в святковому році 1000-річчя Християнства в Україні — це виїмково відповідний дар, який складає українській спільноті другий музиколог і вірний син свого народу проф. І. Соневицький.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД закордонними журналістами, представник міністерства закордонних справ СССР Вадім Перфілієв заявив, що вірменський дисидент, якого Верховна Рада СССР позбавила совєтського громадянства і наказала покинути СССР, все ще не виїхав за кордон, але має вже візу на виїзд до „якоїсь західньої країни". Неназваний по імені представник амбасади ЗСА в Москві повідомив, що як тільки грузинський націоналіст Паруйр Айрікян звернеться формально до амбасади за візою, амбасада уважно розгляне його прохання. З цього кореспонденти зробили висновок, що Айрікян виїде незабаром до Америки.

КОМУНІСТИЧНІ ВЛАСТІ В'єтнаму пообіцяли американцям, що вони, мовляв, докладуть усіх зусиль, щоб віднайти і зідентифікувати кости колишніх військовиків ЗСА, які фігурують на списку як пропавші без вістей від часу закінчення війни у В'єтнамі. Представник міністерства закордонних справ В'єтнаму заявив, що в скорому часі розпічнуться розшуки за місцями поховання військовополонених. У цій справі велися довший час переговори між представниками ЗСА і В'єтнаму. Американську делеґацію до Ганою очолював генерал Джан Вессі, який був особистим уповноваженим президента Роналда Регена в цій справі і його завданням було виявнити долю пропавших 1,760 вояків, які не повернулися з Індокитаю і не були на списку загинувших.

У ВАШІНҐТОНІ СЕКРЕТАР Державного департаменту Джордж Шулц вирішив не реагувати під цю пору на зарядження ізраїльського уряду, щоби жиди, які виїжджають зі Совєтського Союзу, в більшости поселювалися в Ізраїлі. Речники Державного департаменту заявили, що Дж. Шулц постановив в імені ЗСА сильніше підкреслити важливість того, що жиди які виїздять з Совєтського Союзу мають мати можливість і право вибору де вони хочуть поселюватись.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРД БУШ у переїзді на летовищі в Ґрінсвіллі, Північна Каролайна, відповідаючи на питання журналістів, ще дальше поширив можливості різнородних спекуляцій у виборі свого партнера на президентську номінацію. Тільки день раніше він сказав, що самозрозуміло сенатор Баб Дол є кандидатом на його листі, але також на цій листі є ще крім нього конгресмен Джек Кемп з нюйокрського стейту, губернатор Джеймс Томсон з Іллиной, як також і губернатор Джордж Дукмеджіян з Каліфорнії. Відповіді не були подані в дуже серйозному тоні, одначе він заявив, що його вибір буде несподіванкою радше пізніше, чим скоріше, а може аж на конвенції в Ню Орлінс, Ла.

ПОВІДОМЛЕННЯ

КОНСИСТОРІЯ та ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

повідомляють, що відзначення

ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

нашою Церквою відбудуться в днях: 5, 6, 7 СЕРПНЯ б. р.
в ЦЕНТРІ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВІЯ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ —
в оселі св. ап. Андрія Первозванного у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., США

ПРОГРАМА СВЯТКУВАНЬ

П'ЯТНИЦЯ, 5-го СЕРПНЯ

10.00 — 12.00 год. Реєстрація гостей з поза США
12.00 — 5.30 год. Оглядини Центру Українського Православія: Церкви-Пам'ятника, Бібліотеки, Музею, Дому Української Культури, приміщення Консисторії та виставок.
1.00 — 5.00 год. Наради, конференції та наукові доповіві
6.00 год. Вечірня

СУБОТА, 6-го СЕРПНЯ

9.00 год. Божественна Архиєрейська Св. Літургія, очолює Преосвященний Єпископ Антоній.
12.00 год. Посвячення Владикою Митрополитом Мстиславом новозбудованого будинку Консисторії.
1.30 — 3.00 год. СВЯТКОВИЙ ОБІД, Культурний Центр
між 2.00 — 4.00 год. Панель „Зберігаймо спадщину наших предків" — влаштовує Об'єднання Сестрицтв УПЦ в США.
4.00 год. Концерт хору церкви св. Андрія з Блумінґдейл, Ілл. під керівництвом д-ра Василя Трухлого
6.00 год. Вечірня з посвяченням хлібів. Відслужить Високопреосвященний Архиєпископ Константин.
7.30 год. Концерт Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка під кер. Володимира Колесника.
9.30 год. Забава молоді. Марріотт Готель. Грає оркестра „Водограй".

НЕДІЛЯ, 7-го СЕРПНЯ

9.00 год. ранку Зустріч Владик. Божественна Архиєрейська Свята Літургія та Молобень з нагоди Тисячоліття, очолює Блаженніший Митрополит Мстислав. Співає Об'єднаний хор Української Православної Ліґи під кер. Тараса Павловського.
1.30 год. ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ. Гілтон готель.

ЗАПРОШУЄМО ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

Консисторія УПЦ в США

Ювілейний Комітет 1000-ліття при УПЦ США

Рекомендується заздалегідь замовляти кімнати у сусідніх готелях;

Марріот Готель /202/ 560-0500 44.00 дол.
Гілтон Готель /201/ 469-2600 44.00 дол.
Голідей Інн /201/ 356-1700 39.00 дол.

Квитки:

на Бенкет 75.00 дол. від особи
на Святковий Обід 25.00 дол. від особи
на Концерт Капелі 15.00 дол. від особи

Замовляти в Консисторії УПЦ /201/ 356-0090

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. проф. СЕМЕНА МИХАЙЛИШИНА

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у Вашінґтоні в Крайовій катедрі, о год. 10:30 ранку 26-го липня 1988 року
у Бостоні, 26-го липня в УКЦ Царя Христа, о год. 9:30 ранку
у Таданях, Україна у церкві св. Миколая, 27-го липня
у Балтімор в УКЦ св. Михаїла, 30-го липня, о год. 9:30 ранку.

Про молитви за спокій душі Покійного просять:

дружина — СОФІЯ
дочка — ТАНЯ Д'АВІНЬЙОН з родиною
син — РОМАН

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої Мами, Бабуні і Сестри

бл. п. МАРТИ ТАРНАВСЬКОЇ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в понеділок, 25-го липня 1988 р., о год. 7:30 ранком
в церкві Непорочного Зачаття, Гемтремк, Миш.
і у вівторок, 26-го липня 1988 р., о год. 9-ій рано
в церкві св. Архистратига Михаїла, 1013 Фокс Чейс Рд., Дженкінтавн, Па.

Про молитви та спокій душі Покійної просять:

ОЛЕКСАНДЕР ТАРНАВСЬКИЙ — син з родиною
РОМАН ТАРНАВСЬКИЙ — син
ЛІДІЯ ДЯЧЕНКО — сестра з родиною
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Европі.

У Нюарку вшанували пам'ять С. Петлюри і Є. Коновальця

У неділю, 22-го травня ц.р., в залі Українського Дому в Ірвінгтоні, Н.Дж., о год. 5-ій по полудні українці Нюарку та довколишніх громад величаво вшанували пам'ять Голови Директорії УНС Симона Петлюри в 62-гу річницю смерти і полковника Євгена Коновальця у 50-річчя смерти. Академію для вшанування пам'яті цих двох великих державних мужів, полководців і провідників зорганізував Громадський комітет, що його заініціював перший Відділ ООЧСУ з осідком у Нюарку.

Академію відкрив голова комітету Михайло Дзіман. Він коротко розповів про трагічну смерть цих двох подвижників революційно-визвольних змагань українського народу за створення української самостійної держави.

Святочне слово виголосив ред. Ярослав Гайвас. Він чітко з'ясував імперіялізм Москви і Польщі і подав чіткий нарис націоналістичної державної діяльности Симона Петлюри і Євгена Коновальця. Він підкреслив подібність характерів цих великих синів України, їх одержимість у збройній боротьбі і в безкомпромісовості супроти ворогів України. Вони обидва розуміли, що без власної сили народу Україна не зможе здобути свободи, вони стали для українців символами і прикладом служіння своєму народові, освятивши це власною кров'ю.

Симон Петлюра був головою Військового комітету західнього фронту, головою військового Генерального Комітету, вибраний на Всеукраїнському з'їзді у Києві 22-го травня 1917 року, членом Директорії Української Республіки в кінці 1918 року та Головним Отаманом Української Армії, а 11-го лютого став досмертним головою Директорії Української Народної Республіки. Після її упадку Петлюра проживав в Австрії і в Швайцарії, а від січня 1924 року в Парижі до своєї смерти 25-го травня 1926 року, коли його застрелив жид, агент Москви на вулиці в Парижі.

Євген Коновалець, учасник боротьби українських студентів за вільний український університет у Львові, зорганізованого просвітянського руху, товариств „Січ", „Сокіл" та „Пласт", дійшов до переконання, що лише через організацію народу можна здобути ціль. У висліді цього він зорганізував курінь „Січових стрільців", який виконав важливу ролю у визвольній боротьбі України, між іншим, допоміг Центральній Раді в часі проголошення нею IV-го Універсалу 22-го січня 1918 року знівечити повстання москалів у Києві, оборонивши арсенал Української Армії. Євген Коновалець служив кожному українському урядові, який змагав до створення незалежної української держави.

До окупації східніх областей України червоною армією москалів, а західніх областей імперіялістами-поляками, Євген Коновалець рішився, як і Симон Петлюра, дальше продовжувати боротьбу України за свою державність. Для цього він перше зорганізував Українську Військову Організацію (УВО) з колишніх воїнів українських армійських частин, а згодом, щоб народ політично усвідомити про конечність збройної боротьби за державу, він в 1929 році переорганізовує УВО в Організацію Українських Націоналістів (ОУН), яку успішно провадив до дня своєї смерти — 23-го травня 1938 р.

В дальшому ред. Ярослав Гайвас доказував, що так як без Головного Отамана Петлюри тяжко уявити собі створення Української Народної Республіки, так і без Провідника Євгена Коновальця лидви чи ми були б діждалися проголошення відднови української державности 30-го червня 1941 р., маршу похідних груп у східні области України, боротьби Української Повстанської Армії і Антибольшевицького Бльоку Народів, які воювали проти Москви і Берліна та здобули свідоцтво, яким заперечено оскаржування українців у коляборації з німцями під час Другої світової війни. Завдяки цим формаціям постав теж революційний парлямент України — Українська Головна Визвольна Рада.

Тому Москва вбила С. Петлюру і Є. Коновальця — творців нової епохи української визвольної боротьби, в якій вже не одиниці чи групи, а весь усвідомлений народний загал бере участь.

По доповіді ансамбль бандуристів „Гомін степів" з Нюарку проспівав: „Світить місяць", „Пісню про Мазепу", муз. В. Мішалова зі сольом М. Невмержицького, „Марш України", сл. І. Багряного, муз. Гр. Китастого. Проф. Таїса Богданська, як солістка, виконала „Думу" В. Довженка та „Фінал зі Сонати Ес-дур" Бетговена. Христя Бравн, Леся Винарчук і Наталка Кудрик деклямували в'язанку „Уклін Героям", уложену Іванною Кононів із віршів Миколи Щербака і Богдана Кравціва.

Академію закінчив хор „Трембіта" під дир. Р. Венке, із форт. супроводом М. Павловської, який відспівав пісні: „Їхав стрілець на війноньку", мел. М. Гайворонського, „Владико неба і землі" С. Гулака-Артемовського зі сольом Уляни Стадник і „Живи, Україно", сл. О. Олеся, мел. М. Гайворонського, та український національний гимн разом зі всіма присутніми.

До успіху академії причинилися: естетична декорація сцени Федора Луцишина, добре вивчена і зі зрозумінням виконана деклямація, добрі виступи хорів і піяністок, зокрема проф. Таїси Богданської, солістки, та важна участь в імпрезі понад 200 людей, які рясно і спонтанно оплескували виступи виконавців цієї добре проведеної академії для державних мужів України.

Василь Пасічняк

Родинний спогад про св. п. проф. О. Кушніра

Ще заки я мав щастя й шану стати членом родини пароха села Волчищовичі к. Судової Вишні о. каноніка Миколи Кушніра й Ольги з Ломницьких, одружившись із їхньою наймолодшою донею, моєю університетською товаришкою Марусею, я познайомився з моїм майбутнім шваґром Омеляном Кушніром, тлінні останки якого спочили 21-го червня ц.р. на українському кладовищі св. Володимира в Овквіллі, Онт., Канада. Його гріб знаходиться в сусідстві братських могил вояків УПА і I Дивізії Української Національної Армії, бо Покійний вже юнаком був активний у боротьбі за волю України.

Був це університетський 1928/29 рік, коли в Українському Академічному Домі у Львові увагу новоіматрикульованих студентів звернула постать старшого студіями колеги — Омеляна Кушніра, популярно званого Мільком, а в родинному колі й у тіснішому гуртку друзів — Міляньом.

Він мав тоді коротку, дбайливо підстрижену борідку й на нас, новиків, робив враження не так студента, як радше університетського асистента чи доцента. Вище середнього росту, завжди дбайливо одягнений за модою, відзначався енергійною ходою, живою жестикуляцією, говіркістю, почуттям гумору й даром дотепности. Тому кругом нього завжди збирався гурт його однолітків, а ми, молодші, збоку прислухалися до їхніх розмов і дискусій, тематика яких була широка й різнорідна — від поточних справ, проблем студій, студентських „пригод і нагод" до питань ширшого порядку — громадсько-суспільних, культурно-освітніх та національно-політичних, що заторкали визвольно-державницькі, світоглядові й ідеологічні аспекти тодішнього нашого національного життя під польською й большевицько-російською окупаціями. Ця проблематика стояла в центрі зацікавлення тодішнього студентства.

Познайомившись в університетській лавці з його наймолодшою сестрою Марусею, пестійкою й „очком у голові" всієї родини, я мав нагоду під час вакацій бувати в гостинному приходстві отця каноніка й імості Кушнірів, дім яких стояв отвором для молоді і гомонів розмовами, співами, жартами й сміхом молодих людей. Сам Омелян був центром товариства. Він був добрим танцюристом і аранжером забав та балів, через те й втішався успіхом у гарної статі.

Родина Кушнірів була патріотична й громадсько наставлена. Батько Омеляна заклав у селах, де душпастирював, читальні „Просвіти", кооперативи, молочарні, самодіяльні гуртки молоді, курси неграмотних. Мама Омеляна походила зі стародавньої священичої родини, чотири брати були теж священиками, між ними один о. Єремія був монахом ЧСВВ, ректором духовної семінарії у Станиславові й канцлером та дорадником у справах церковної політики станиславівського Владики Григорія Хомишина. Імость Ольга була неофіційною суспільною опікункою села, зокрема піклувалася недужими й сиротами та допомагала незаможним здібним дітям здобути фахову чи середню освіту. Не диво, що й діти подружжя Кушнірів зростали в національно-патріотичному дусі, цікавилися життям села та працювали для народу. Омелян працював у читальні „Просвіти", донька Дарія вела курси для неграмотних, її чоловік Антін Хухра — в читальні й кооперативі. Донька Наталка, яка була в лавах УГА, а потім учителювала, допомогла сільському сироті закінчити юридичний факультет Львівського університету.

Покійний Омелян народився 25-го жовтня 1902 року. Середню освіту здобув у державній гімназії в Перемишлі. Під час Визвольних Змагань, ідучи за покликом волі і національного обов'язку, став вояком УГА зі ступенем підхорунжого. Взяв участь у хресному бою з поляками за Судову Вишню, зокрема за укріплений на високій стрімкій горі латинський кляштор. Серйозна хвороба змусила Омеляна тимчасово покинути стрілецькі лави. Проте після видужання не зміг повернутися до своїх товаришів зброї, бо під тиском польської армії ген. Галлера УГА мусіла відступити на далекі східні терени Галичини.

Св. п. проф. О. Кушнір

Після признання західньоукраїнських земель полякам Омелян став студентом Українського Тайного Університету у Львові, де студіював право. По розв'язанні УТУ і припиненні студентською молоддю бойкоту польських університетів Омелян записався на природничий факультет Львівського університету, присвятившися ботаніці, зокрема улюбленим квітам, які плекав від наймолодших років життя. Ця любов до квітів залишилася в нього до кінця життя. Доказом її є те, що єдину свою доню, тепер проф. французької філології в Кінгстонському університеті в Канаді, назвав Квітославою. Закінчив теж торговельний курс для абітурієнтів при Високій Школі Закордонної Торгівлі у Львові.

Під час університетських студій світогляд, ідеологія й політичні погляди Омеляна еволюціонували. Початково належав до гуртка „Драгоманівців", які орієнтувалися на соціял-радикальну доктрину, згодом переставився на протилежну концепцію монархічно-гетьманську (ідеолог Вячеслав Липинський, автор „Листів до братів-хліборобів"). Це спонукало Омеляна стати членом Української Студентської Корпорації „Чорноморе-Львів", яка мала братні клітини в університетах Варшавському, Краківському, Познанському та в „вільному місті" Данціґ (Ґданськ). Теж була в контакті з „Чорноморем" у Чернівцях.

З уваги на те, що наші студентські корпорації взяли зразок із уже анахронічних німецьких буршівських згуртувань, які звертали увагу на буйне, веселе, безтурботне життя при „гальбі" пива на комерсах (сходинах із випивкою) і на „вибиванні мензури", тобто фехтуванні до „першої крови", цей рід організування студентського життя не мав у нас ні традиції, ні ґрунту існувати. Ступнево корпорація „Чорноморе-Львів" перейшла на націоналістичні позиції й поволі розплилася, бо її члени, між ними й Омелян, влилися в ряди УВО-ОУН.

Закінчивши студії, по довгих митарствах і перешкодах з боку польської поліції й адміністраційних чинників, Омелян влаштувався на дворічну безплатну практику в колишній своїй „Альма Матер" — українській державній гімназії в Перемишлі та отримав кілька платних годин у дівочій гімназії Інституту для дівчат. Був теж педагогічним опікуном гімназійної бурси. Після закінчення практики отримав посаду вчителя природи, фізики й хемії в польській державній гімназії в Копичинцях. Одначе поруч дидактично-педагогічної праці не поривав із громадсько-суспільною діяльністю та втримував зв'язок із підпільно-революційними силами.

Одружився з священичою донькою Ярославою Зінкевич, яка закінчила Вищі Педагогічні курси й була управителькою школи в Вочищовичах.

Вчительську працю продовжував під час т. зв. першої большевицької окупації Галичини. За німецької займанщини перейшов до адміністраційного сектора, захищаючи інтереси української спільноти в межах можливостей у тоталітарній системі німецької дійсности. Дав теж притулок деяким жидам, але вдячности не зазнав.

Поновний прихід большевиків на терен західньоукраїнських земель змусив Омеляна податися на Захід. Він опинився з родиною у скитальському таборі в Реґенсбурзі в Баварії, де вчителював у таборовій гімназії і працював в управі табору. Після переїзду до Канади поселився в Монтреалі і влаштувався на заробітну працю в лябораторії хемічної фірми.

Тут розгорнув теж активну суспільно-громадську діяльність, як один із провідних людей місцевих організацій в мережі Ліги Визвольного Фронту. Був організатором Ліги Визволення України на східню Канаду та довголітнім головою її монтреальського відділу. Був членом і почесним головою Центральних Краєвих Органів ЛВУ.

Впродовж кількох років виконував функції голови монтреальського відділу КУК і на тому становищі підтримував зв'язки й добрі взаємини з франкомовними політичними діячами й управою міста.

Був пластуном-сеньйором у курені „Характерників" та працював виховно в Пласті й у таборах молоді СУМ.

Вийшовши на пенсію, переселився до Торонто, де його донька Квітослава, здобувши докторат із французької філології, отримала катедру в Кінгстонському університеті. В Торонто Омелян став адміністратором видавництва „Гомін України", був учителем і директором школи українознавства ім. Т. Шевченка, належав до місцевих суспільно-громадських, культурних і економічних установ.

Найбільшим його досягненням в останні роки життя було зредагування книги „Регензбург — збірник есеїв, статтей, спогадів і документів до історії української еміґрації в Німеччині після Другої світової війни". Був теж до кінця свого життя співредактором журналу „Бойківщина".

За громадську працю був відзначений Шевченківською медалею та іншими нагородами.

Ускладнені родинні обставини, зумовлені похилим віком і недугою сповільнили дещо кипучий темп й обсяг праці цієї динамічної людини. Проте Омелян до останнього віддиху не поривав зв'язків із громадським життям. Але не зміг завершити ще багатьох задумів, плянів та почидів свого буремного, сповненого дерзань життя, спрямованого не лише на особисто-родинні справи, але й з прицілом на добро рідного народу, для якого його серце горіло полум'ям любови.

Праведна душа Покійного сміливо може стати перед Всевишнім, бо він чесно сповнив своє земне завдання, зуживши дані йому Богом обдарування для добра власного, родини й рідного народу та батьківщини.

Хай буде йому за те вдяка й вічна Пам'ять!

Володимир Барагура